

Zie Wageningen

Kijk om je heen. Je ziet de bomen
om je huis, je stoep, je kromme straat.
En dan zie je, bij dageraad, dat alles
steeds weer anders is. Het is hetzelfde
gezicht, maar reprise is maar schijn.
De dingen zijn, maar blijven niet.

Kijk om, de zandloper kan keren. Zorg
voor wat je wil bewaren. Wetenschap
uit honderd jaren, de theekoepel, de
monumenten. Foto's en herinneringen,
aan mensen, dieren, kleine dingen.

Kijk om je heen. Zie vogelaars met
laarzen aan, ze wijzen voor ze verder
gaan. Je ziet studenten, en meneren,
een meisje dat lacht, de troep in de gracht
en een verlaten park vol veren.

Kijk om je heen. Het licht valt anders,
ook vandaag, hoewel zoveel achter de
rug. De tijd kan talmen, als het zand,
maar ze loopt nooit hetzelfde terug.

Herken je stad, je stoep, je straat.
Ontwaar als je weer buiten staat
de beelden die je eerst ontgingen,
de mindere en mooie dingen.
Bewaak wat je bewaren wilt, kijk
om je heen: zie Wageningen.

Stadsdichter Ivanka de Ruijter

Ter gelegenheid van de nieuwjaarsreceptie, 7 januari 2019.

=====

Dank je wel Ivanka voor dit prachtige gedicht. Kijk om je heen, en ontwaar de mindere en
mooie dingen. Ik vertaal het gedicht zelf in OMZIEN naar onze stad en vooral naar elkaar.
Aan de hand van dit thema ga ik zo meteen een aantal voorbeelden geven.

Maar eerst, dames en heren, heet ik u allen welkom op deze nieuwjaarsreceptie. Een nieuw
jaar met nieuwe kansen, mogelijkheden en perspectief. Een mooie traditie is dat we aan het
begin van het nieuwe jaar samenkomen om elkaar alle goeds, zoals geluk, voorspoed, welzijn
en gezondheid toe te wensen. En dat laatste, gezondheid, is misschien wel het belangrijkste

van alles. Je beseft pas hoe kwetsbaar je bent wanneer je je zorgen maakt over je gezondheid en daar verdriet over hebt. Ik weet zeker dat u op dit moment iemand in gedachten heeft die daar mee te maken heeft.

Zelf denk ik dan meteen aan mijn collega, wethouder Lara de Brito, die vanavond niet in ons midden is. Zoals velen van u weten is vorig jaar baarmoederhalskanker bij haar geconstateerd. In oktober heeft Lara een operatie ondergaan en in december heeft ze een intensief traject van vervolghandelingen afgerond. De artsen zijn positief over de eerste uitslagen. Lara wil u laten weten dat het goed met haar gaat. Ook wil Lara iedereen bedanken die naar haar heeft omgezien in de vorm van mails, appjes, kaarten, bloemen, etc. Al deze blijken van belangstelling hebben haar erg goed gedaan. De komende periode staat voor haar in het teken van verder herstel en rust. Lara kijkt ernaar uit om u daarna weer te ontmoeten.

=====
Kijk om je heen en zie om naar je medemens. Gelukkig zijn er in Wageningen veel inwoners, organisaties en initiatieven die hier een waardevolle bijdrage in leveren. Maar er zijn altijd mensen die niet zelf hulp inschakelen en waar we van zien dat het er niet goed mee gaat. Voor die mensen en voor de hele Wageningse samenleving hebben we Het Startpunt. Of het nu gaat om advies over een moeilijke situatie waar je inzit met je gezin, een luisterend oor omdat je er alleen voor staat, hulp voor je kind met autisme, ondersteuning voor je dementerende vader die steeds in huis valt en zich niet meer goed kan redden thuis. Voor deze en nog veel meer vragen kunnen veel inwoners en hun netwerk terecht bij het Startpunt.

Het is evenzo belangrijk te weten dat inwoners ook bij het Startpunt terecht kunnen vóóordat er een probleem of vraag ontstaat. Bijvoorbeeld als dingen in je leven moeilijk zijn. Je niet weet hoe je iets het beste kunt aanpakken. Je kunt er ook terecht als je je zorgen maakt om een persoon die wat minder dichtbij je staat. Bijvoorbeeld als je vermoedt dat er sprake is van geweld bij iemand die je zijdelings kent? Of iemand die in de war is geraakt en letterlijk en/of figuurlijk de weg kwijt is.

=====
In het kader van omzien naar elkaar wil ik vandaag ook het verdrag van de Verenigde Naties ter waarborging van de mensenrechten van mensen met een beperking onder uw aandacht brengen. In het verdrag is aangegeven wat de overheid moet doen om ervoor te zorgen dat de positie van mensen met een beperking verbetert. Wie een beperking heeft, heeft het recht zelfstandig aan de samenleving deel te nemen. Net als ieder ander. Denk aan de toegankelijkheid van bijvoorbeeld de openbare ruimte en websites, het recht op onderwijs, ergens kunnen werken en zelfstandig wonen. In Nederland, maar zeker ook in Wageningen, hebben we de plicht om te zorgen dat we dit met zijn allen voor elkaar krijgen. Spreek mij en de gemeente er dus gerust op aan als u zaken tegenkomt die op dit gebied niet goed gaan. Het is absoluut belangrijk dat iedereen mee gaat doen in onze samenleving.

Dames en heren, Ivanka zei het al in haar gedicht; kijk ook om naar de mindere dingen. In dat kader vraag ik uw aandacht voor ondermijning. Voor velen van u wellicht een onbekende term, daarom vertaal ik het voor u als georganiseerde criminaliteit dichtbij. Denk niet dat het in onze op het oog veilige gemeente niet gebeurt. Het speelt zich af onder onze ogen. Het is groter dan u denkt, dichterbij dan u denkt en we hebben er allemaal last van.

Denk aan de productie van synthetische drugs, het dumpen van drugsafval, hennepsteelt en het daarbij behorende hoge risico op brand en explosie, witwaspraktijken via ondernemingen en zorgfraudeurs.

De aanpak van deze georganiseerde criminaliteit dichtbij is een zaak van ons allemaal, niet alleen van politie, justitie en gemeente. Daarbij hebben we de inwoners en ondernemers hard nodig, door alert te zijn op signalen van deze criminele activiteiten en te handelen. Je kunt ook maar één keer nee zeggen tegen de verleiding van de criminele ondernemers. Het is moeilijk om uit dit gewelddadige criminele milieu te ontsnappen. Ik vind dit onderwerp dermate belangrijk dat ik in het eerste kwartaal – net als mijn collega-burgemeesters van 14 gemeenten uit Gelderland-midden – in een brief aan de inwoners ga uitleggen op welke signalen te letten en hoe te handelen. Vermoedens van ondermijning kunt u altijd melden bij Meld misdaad anoniem, de politie of bij mij. Speciale aandacht gaan we geven aan bewustwording van onze studenten. Zij vormen voor de criminele ondernemers een aantrekkelijke vijver om uit te vissen. Als medewerkers, zowel tijdens hun studietijd als in hun toekomstige beroepen.

Dames en heren, waar ik vandaag niet te veel naar wil omzien is naar vorig jaar. Dat gebeurt namelijk al in de vorm van een expositie met een aantal gedichten van onze stadsdichter Ivanka. U kunt straks een aantal van haar gedichten, begeleid door mooie afbeeldingen, op uw gemak bekijken en uw gedachten nog even terug laten gaan naar het voorbije jaar. Toch laat ik zelf 2018 niet helemaal onbesproken voorbij gaan. U herinnert zich ongetwijfeld nog mijn nieuwjaarstoespraak van vorig jaar, waarin ik laten we zeggen enige kritiek had op het feit dat Wageningen University and Research zich steeds meer terugtrok uit onze stad. Ik kan u zeggen dat die toespraak van vorig jaar nog zeker niet is vergeten. We hebben afgelopen jaar een prachtige viering 100 jaar WUR beleefd, ook in onze binnenstad is dat samen met diverse partijen in de stad gevierd. En de contacten hebben er toe geleid dat WUR en gemeente binnenkort gezamenlijk een stadsagenda gaan presenteren. Hierin gaan we werken aan een aantal thema's die zowel voor de gemeente als WUR relevant zijn. Nu WUR zich fysiek concentreert op de campus, is samenwerking bij uitstek het middel om de band tussen inwoners, studenten, onderzoekers, ambtenaren en andere betrokkenen levend te houden. Ik treed hier vanavond niet verder over in detail, maar u hoort hier de komende maanden absoluut meer over.

Dames en heren, ik heb u de afgelopen minuten opgeroepen om in Wageningen meer naar elkaar om te zien. En dat kunnen we in onze stad met meer mensen doen dan ooit tevoren. Onze bevolking is namelijk weer gegroeid. Op 31 december waren we met 38.811 Wageningers, 399 mensen meer dan een jaar eerder.

Deze groei kwam niet door het geboorte- en sterftecijfer van onze inwoners. Hoewel het aantal nieuwgeborenen met 315 hoger was dan het jaar voordien, viel vooral het hoge sterftecijfer op. 407 inwoners zijn ons het afgelopen jaar ontvallen. De groei is vooral te verklaren door het grote aantal nieuwe inwoners. Vanuit andere gemeenten en uit het buitenland mochten we 4735 nieuwe inwoners begroeten. En wie hier eenmaal woont, gaat niet zo snel meer weg. 4244 mensen verhuisden uit Wageningen, waarbij opvalt dat vooral het aantal verhuizingen naar het buitenland significant lager is dan voorgaande jaren.

Nog een paar interessante cijfers over onze bevolking: We hebben 132 nationaliteiten in onze stad. 43 inwoners hebben de Nederlandse nationaliteit gekregen. Acht inwoners zijn ouder dan 100. Er is vorig jaar minder getrouwd dan in 2017, van 132 huwelijken ging het naar 110. Wel is er twee keer minder gescheiden.

Dames en heren, met mijn traditionele blik op de bevolkingscijfers ben ik aan het eind gekomen van mijn toespraak. Ik dank u voor uw aandacht en nodig u uit om straks naar beneden te gaan waar het Cultureel Café het programma van vanavond voort gaat zetten.